Den Zweck vun der IACA ass eng weltwäit, transnational Förderung vun effektiver an effizienter Bestiechungspreventioun an -bekämpfung duerch Antikorruptiounsausbildung, professionellen Training, Fuerschung, Kooperatioun, Vernetzung, technesch Ënnerstëtzung.

Hire Sëtz huet d'Akademie zu Laxenburg am Palais Kaunitz-Wittgenstein, zéng Kilometer südlech vu Wien.

D'IACA versteet sech als dat weltwäit Kompetenzzentrum fir Korruptiounsfroen a soll hiert Wëssen u Leit vum Terrain weidervermëttelen. Hei solle Polizisten, Procureuren, Riichter, awer och Mataarbechter vun Entreprisen a Studenten, also vu privaten Entreprisen a Studenten a spezielle Seminären, Workshops an deenen neisten Antibestiechungsmethode geschoult ginn - mat der Betounung op der geografesch, kulturell an historesch interdisziplinärer Diversitéit vu korrupten Handlungen -, wéi zum Beispill d'Gläichstellung vu Geschlechter oder déi ënnerschiddlech Natur vun der Korruptiounsbekämpfung a Kooperatiouns- respektiv Transformatiouns- an Industrielänner.

D'Finanzéierung vun dëser Akademie berout op fräiwëllegem Bäitrag vun de Vertragsstaten, awer och Bäiträg vum Privatsecteur a vu Stëftungen. D'IACA huet als laangfristegt Zil, sech selwer ze erhalen, zum Beispill duerch Studiëgebühren, Trainingsworkshoppen, Publikatiounen an aner Déngschtleeschtungen.

Capacitéitsméisseg kënnen an de Raimlechkeeten 150 Studenten ënnerriicht ginn, an de Spektrum vun de Studien- a Weiderbildungsofferen ëmfaasst op héijem Niveau niewent Seminären, Coursen a Konferenzen och a Bachelor, Master a PhD-Studien.

Lëtzebuerg huet geplangt, mat der IACA zesummenzeschaffen, awer punktuell, zum Beispill 2003 (veuillez lire: 2013) an der Organisatioun vun enger Konferenz.

Och an der Entwécklungspolitik ass Lëtzebuerg sech ganz kloer der Verantwortung fir Preventioun a Bekämpfung vun der Korruptioun a senge Kooperatiounslänner bewosst, wou de Bestiechungsphenomeen méi staark an och anescht wéi an den Industrielänner optrëtt, an dofir soll e Student aus engem vun eise Kooperatiounslänner e Stipendium zu Wien bezuelt kréie vu Lëtzebuerg.

Zum Schluss wëll ech ervirsträichen, dass den Accord am Summer 2011 initiéiert gouf duerch Interpol a vun dem UN-Office géint Drogen a Kriminalitéit, UNODC, a mat der Ënnerstëtzung vum OLAF, dass Lëtzebuerg sämtlech Konventiounen op internationalem an europäeschem Niveau mat den Zousazprotokollen an eist Strofrecht ëmgesat huet, dass mir eng Antenn hei zu Lëtzebuerg vun der Netregierungsorganisatioun Transparency International hunn, a schlussendlech, dass all Mënsch weess, dass Bestiechung Gëft ass fir eis Mënscherechter, de Prinzip vu Gläichheet an eiser Demokratie, dass de Conseil d'État och säin Accord zu dësem Projet gëtt, an dofir kéinte mir dëse Projet stëmmen.

Ech ginn den Accord vu menger Fraktioun.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Merci der Madame Rapportrice, déi esou kloer war, datt direkt zwee Kolleege sech zréckgezunn hunn. Et bleift nach just d'Madame Polfer.

Discussion générale

Mme Lydie Polfer *(DP)*.- Här President, an dat awer just, fir der Madame Rapporteur, der Madame Christine Doerner, wierklech e grousse Merci ze soen...

Une voix.- Très bien!

Mme Lydie Polfer *(DP)*.- ...fir dee ganz gudde Rapport.

Mir schléissen eis wierklech mat Iwwerzeegung deem Accord un.

M. le Président.- Ech mengen, duerno wär näischt méi ze soen. Dach, d'Madame Minister wëllt och nach e Wuert soen.

Mme Octavie Modert, *Ministre aux Relations avec le Parlement, en remplacement de M. François Biltgen, Ministre de la Justice.*- Jo, Här President, just fir ze soen, datt dat Gesetz hei eemol méi weist, datt der Regierung de Kampf géint d'Korruptioun um Häerz läit, mer scho vill Saache gemaach hunn, och d'legislativ Moossnamen ëmmer erëm doranner complétéieren. Dat hei ass déi drëtt an deene leschten dräi Joer, déi doranner geholl ginn ass.

An ech mengen, dat hei ass eng wichteg Saach, datt Lëtzebuerg och gläich dobäi matmécht an datt et sech och eng Visibilitéit bei deem Matmaache gëtt an och sengem Kampf géint d'Korruptioun eng Visibilitéit gëtt, wat mer d'nächst Joer iwwer eng Konferenz, déi hei zu Lëtzebuerg ass, wäerte ganz gutt kënnen ausdrécken, am Juni, an datt mer gläichzäiteg och do - an dat ass flott - mat deem Projet virdru kënne weisen, datt mer op eiser Universitéit Studien hunn, déi heiranner gutt passen, an datt mer de Master an Antikorruptiounsstudien och do wäerte maachen an en opmaache mat Bourssen och fir Leit aus Drëttlänner. Ech mengen, och doranner ass dat hei e ganz wichtege Punkt.

Här President, och ech soen der Madame Rapporteur en häerzleche Merci fir hiren ausféierlechen a gudde Rapport. Dat hei ass een Element, e wichtegt Element am Kampf géint d'Korruptioun, dee Lëtzebuerg an d'Regierung systematesch wëlle maachen a viruféieren.

Merci.

M. le Président.- Merci der Madame Minister. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss, a mir kommen zur Ofstëmmung.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6416 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass ugeholl mat 60 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Nancy Arendt), Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert (par M. Fernand Boden), Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler (par M. Serge Wilmes), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Roger Negri), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par M. Ben Scheuer);

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Carlo Wagner), MM. Fernand Etgen (par M. Xavier Bettel), Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira (par M. Félix Braz), Henri Kox, Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser;

M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Da komme mer elo zum Projet de loi 6401, eng Ofännerung vum Code du Travail. D'Riedezäit ass hei nom Basismodell festgeluecht, an et huet sech bis elo just ageschriwwen: den Här Bauler.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Roger Negri. Här Negri,...

(Interruption)

D'Madame Adehm? Okay, dann hu mer zwee agedroe Riedner.

Da kritt elo d'Wuert de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Roger Negri.

7. 6401 - Projet de loi portant modification de l'article L.521-3 du Code du Travail

Rapport de la Commission du Travail et de l'Emploi

M. Roger Negri *(LSAP), rapporteur.*- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Chômagegeld kann een nëmme kréien, wann ee keng Pensiouns- oder Invaliderent kritt. Dat schéngt evident ze sinn, an esou steet et och bis elo am Artikel L.521-3 ënner Punkt 5 vum Lëtzebuerger Code du Travail. Deem ass et mat dem Projet de loi vun haut net méi esou, an déi sougenannten „Anticumuldispositioun" gëtt aus dem Code du Travail gestrach. Firwat dat Ganzt esou ass, muss ee sech awer froen.

De 27. Oktober 2011 huet den Europäesche Geriichtshaff Lëtzebuerg en Avis motivé adresséiert op Basis vum Artikel 258 vum Traité iwwert de Fonctionnement vun der Europäescher Unioun. An deem Avis motivé gëtt déi Anticumuldispositioun, no där ee kee Chômage kritt, wann een eng Rent kritt, suppriméiert opgrond vun enger Plainte vun enger Biergerin mat däitscher Nationalitéit, déi hei zu Lëtzebuerg wunnt a geschafft huet.

Zur Erklärung dozou wëll ech kuerz den Historique vun dëser Affär maachen. Dës däitsch Biergerin huet fir d'Éischt an Däitschland, dunn a Frankräich a schlussendlech vun 1999 bis 2009 zu Lëtzebuerg geschafft. Well se a Frankräich cotiséiert huet, hat se vun 2007 un eng ganz kleng Deelrent zegutt, manner wéi 100 Euro, déi aus der franséischer Pensiounskeess ausbezuelt ginn ass.

Am Mee 2009 huet déi ugesprache Biergerin hir Aarbecht hei zu Lëtzebuerg verluer an deemno och eng Ufro fir d'Chômageindemnitéite gemaach. Déi sinn hir awer refuséiert ginn, well se jo déi Rent aus Frankräich hat a mir hei zu Lëtzebuerg am Gesetz déi schonn ugeschwaten Anticumuldispositioun stoen hunn.

D'Europäesch Kommissioun huet an hirem Schreiwes vum Mäerz 2010 un d'Lëtzebuerger Regierung matgedeelt, dass déi kloend Biergerin déi Lëtzebuerger Konditiounen erfëllt, fir Chômagegeld ze kréien, an dass hir dëst net ka refuséiert ginn, trotz enger Rent aus dem Ausland an déi hir jo och vun do aus zousteet.

No engem weideren Échange de courrier, wou d'Lëtzebuerger Regierung sech deem weider obstinéiert (veuillez lire: opposéiert) huet, a fir et am Résumé ze soen, mam Argument, dass de Chômage net parallell aus der Rentekeess, mä aus der Statskeess vum Fonds de la solidarité nationale (veuillez lire: Fonds National de Solidarité) bezuelt gëtt, krutt doropshi Lëtzebuerg den 30. September 2010 eng Mise en demeure, an där d'Kommissioun nach eemol drun erënnert, dass den Artikel 48 vum Traité iwwert de Fonctionnement vun der Europäescher Unioun ze respektéieren ass.

Dësen Artikel hält fest, dass d'Liberté d'établissement vun den Aarbechter innerhalb vun der EU muss garantéiert ginn. D'Aarbechter dierfen duerch déi Liberté de circulation keng Nodeeler hunn. Si mussen also och kënne weiderhin hir Pensiounen ausbezuelt kréien, an déi si Jore virdrun abezuelt hunn, och wa si an der Zwëschenzäit an engem anere Land wunnen.

Op déi Mise en demeure vun zwee Méint Lafzäit huet d'Lëtzebuerger Regierung den 20. Dezember 2010 geäntwert, dass si d'Dispositioune géif ëmänneren an deem Sënn, dass déi Leit, déi aus dem Ausland eng Pensioun iwwerwise kréien, dee Montant vun hirem Chômagegeld ofgezu kréien.

Doropshi koum dunn awer dee schonn ugesprachenen Avis motivé vum 27. Oktober 2011 vum Europäesche Geriichtshaff mat dem Verweis, dass d'Déductioun vun enger Deelrent vum Chômagegeld net konform ass zum EU-Recht a Bezuch op d'fräi Zirkulatioun vun Aarbechter innerhalb der EU an dass dat entsprechend Lëtzebuerger Gesetz ëmzeännere wär.

Här President, d'Regierung kënnt deemno mam Projet de loi vun haut dëser Opfuerderung vun der Europäescher Kommissioun no a sträicht de Punkt 5 vum Artikel L.521-3 aus dem Code du Travail. Heimat kënnen aus evidente Grënn nom Prinzip vun der Égalité devant la loi net nëmmen déi ugesprachen EU-Bierger, mä och déi Leit hei zu Lëtzebuerg, déi exklusiv hei am Land geschafft hunn, Chômagegeld niewent hirer eventueller Deelpensioun oder Deelinvaliderent kréien.

Dës Opfaassung gëtt vum Statsrot gedeelt, am Sënn fir keng Discrimination à rebours ze schafen, am Contraire zur Chambre des Métiers, déi d'Befierchtung vun eventuellen Abusen uféiert. Dass deem net esou wäert sinn, gëtt duerch de Fait ënnermauert, dass trotz dem Ewechfale vu besotem Artikel nach ëmmer déi sechs aner verbleiwend Konditioune vum Artikel...

M. le Président.- Ech géif lech bieden, dem Här Negri nozelauschteren!

M. Roger Negri (*LSAP), rapporteur.*- Villmools Merci, Här President.

...dass nach ëmmer déi sechs aner verbleiwend Konditioune vum Artikel 521-3 vum Code du Travail erfëllt musse sinn, fir Chômagegeld ze kréien, déi ech kuerz wëll opzielen.

Fir Chômage ze kréien: 1. Et muss een onfräiwëlleg am Chômage sinn; 2. et muss een zu Lëtzebuerg wunnen, mat den entspriechenden Délaien en fonction vun der Zort vum Aarbechtskontrakt; 3. et muss een op d'mannst 16 Joer hunn a maximal 24 Joer (veuillez lire: 64 Joer) al sinn; 4. et muss een apte au travail sinn, disponibel fir den Aarbechtsmaart sinn a bereet sinn, fir all appropriéiert Aarbecht unzehuelen; 5. et muss een um Aarbechtsamt als Chômeur mat Recht op voll Chômageindemnitéit ageschriwwe sinn, a 6. et muss een d'Stagekonditiounen erfëllen, wéi se am Artikel 521-6 definéiert sinn.

D'Regierungsvertrieder hunn eis an der Chamberskommissioun gesot, dass deemno net méi wéi ronn eng Dose Leit a Fro komme wäerten, fir niewent dem Chômagegeld och nach eng Deelpensioun respektiv Deelinvaliderent ze kréien.

Dat gesot, Här President, ginn ech den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Projet de loi a soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

M. le Président.- Merci dem Här Negri, deen esou am Detail war, datt den Här Bauler net méi brauch ze intervenéieren. Da bleift nach just d'Madame Adehm.

(Interruptions diverses)

Madame Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Diane Adehm *(CSV)*.- Et ass gutt, da gesitt Dir schwaarz!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, haut maache mir eppes, wat net esou oft virkënnt: Mir légiféréieren op Basis vun Eenzelfäll. Beim Projet de loi vun haut geet et nämlech drëm, fir de Code du Travail ëmzeänneren. Ech sot jo, et kënnt net esou oft vir. Dëst geschitt op Basis vun enger Persoun, déi hei am Land keen Urecht op Chômageindemnitéiten hat. Si huet nämlech am Ausland eng Pensioun kritt, well se eng ganz Partie Joren do geschafft huet.

Am Lëtzebuerger Code du Travail definéiert, wéi den Här Negri et scho gesot huet, den Artikel 521-3 d'Konditiounen, ënnert deenen e Salarié en Urecht op eng komplett Chômageindemnitéit huet. De Punkt 5 vun dësem Artikel gesäit vir, dass de Salarié net däerf vun enger Älters- oder Invalidepensioun bénéficiéieren, an och net vun enger sougenannter „rente plénière d'accident".

Laut dem Avis motivé vum Oktober 2011, deen d'Europäesch Kommissioun eisem Land zougestallt huet, ass dëse Punkt 5 vum Artikel 521-3 vun eisem Code du Travail net konform zum europäesche Recht. E verstéisst géint de Prinzip vun der libre Circulation des travailleurs. Mam Vote vum Projet de loi vun haut soll de Punkt 5 aus dem Artikel 521-3 vum Code du Travail gestrach ginn.

An Zukunft ass also de Cumul vu Chômageindemnitéite mat anere Sozialprestatioune méiglech, an dat och fir Persounen, déi nëmmen ënner Lëtzebuerger Recht geschafft hunn.

De Conseil d'État huet kee Problem mat dësem Projet de loi, och wann e méi wäit geet wéi dat, wat d'Europäesch Kommissioun verlaangt.

D'Chambre de Commerce an d'Chambre des Métiers dogéint hätte léiwer gesinn, wann de Cumul (veuillez lire: Anticumul) fir Persounen, déi nëmmen ënner Lëtzebuerger Recht falen, net géif ofgeschaaft ginn. Déi zwou Beruffskummere soen, dass an Zukunft duerch d'Ofschafe vun dëser Anticumulbestëmmung wäit méi wéi just déi zéng Persoune pro Joer, déi an der Fiche financière vum Projet de loi stinn, an de Genoss vun der kompletter Chômageindemnitéit kommen.

Mir als CSV-Fraktioun verstinn d'Bedenke vun de Beruffskummeren. Mir hätten eis nämlech och vun der Regierung respektiv vum Aarbechtsminister méi Wäitsiicht gewënscht bei der Aschätzung vun den Zousazkäschten, déi op eist Land duerkomme wäerten. Et däerf awer op kee Fall sinn, wéi dëst vun de Beruffskummere gefuerdert gëtt, dass d'Ëmgestaltung vum Code du Travail op d'Käschte vun deene geet, déi ausschliesslech hei zu Lëtzebuerg schaffen.

Ech ginn deemno am Numm vun der CSV-Fraktioun d'Zoustëmmung fir dëse Projet de loi.

Ech soen dem Rapporteur Merci fir säi Rapport an lech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Serge Urbany *(déi Lénk)*.- Ech froen d'Wuert och nach, Här President.

M. le Président.- Merci der Madame Adehm.

Wëllt den zoustännege Minister d'Wuert?

(Interruption)

Den Här Urbany, wann ech gelift.

M. Serge Urbany (*déi Lénk*).- Also, contrairement zu menger Virriednerin ginn ech hei mäin Accord. Dat hei ass...

Une voix.- Wéi?

M. Serge Urbany (*déi Lénk*).- Déi gëtt den Accord och, mä mat ganz villen Aschränkungen, a si versteet d'Bedenke vun de Beruffskummeren, vum Patronat, wat ech awer net maachen.

Hei ass e Beispill, wéi iwwert den europäesche Wee dann och eng Verbesserung am nationale Recht ka geschéien. Dat ass geschitt iwwer en Eenzelfall zwar, mä mir maachen hei eng Légis-

latioun, déi gëllt fir d'Leit alleguer. Net, wéi mer et gëschter décidéiert hunn!

Une voix.- Ouh, ouh, ouh?!

M. Serge Urbany *(déi Lénk)*.- Hei ass also eng Verbesserung, si gëtt agefouert an eisem Aarbechtsrecht net nëmme fir déi Leit, déi eng Pensioun am Ausland kréien, mä och fir déi Leit, déi eng Pensioun hei zu Lëtzebuerg kréien. An ech sinn der Meenung, dass déi zwou Prestatiounen absolut ze cumuléiere sinn, wann een och weess, dass et jo awer limitéiert ass, fir nach schaffen ze goen, wann een eng Pensioun kritt. Dat heescht, déi Pensiounen, déi do en cause sinn, dat si kleng Pensiounen. Et ass hei gesot ginn: 100 Euro, dat war de Fall vun där Damm, déi geklot huet. 100 Euro huet se als Pensioun kritt, a si huet awer hei geschafft a si hätt sollen dann de Chômage refuséiert kréien, wat net gerecht an net normal ass, egal wou een eng Pensioun kritt!

An deem Sënn wëll ech absolut meng Zoustëmmung hei ginn zu deem Projet de loi.

M. le Président.- Merci dem Här Urbany. Elo kritt d'Wuert den zoustännegen Aarbechtsminister.

M. Nicolas Schmit, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Immigration*.- Ma ech mengen, ech brauch eigentlech deem näischt zouzefügen, wat den Här Urbany, deen Aarbechtsrechtler ass, elo gesot huet, an ech soen och him dofir expressément Merci.

Ech wëll just nëmme rappeléieren, datt, wa mer eis net conforméiert hätten un dat, wat mer vun der Kommissioun nogeluecht kritt hunn, datt mer dann doudsécher condamnéiert gi wieren an datt dat, wéi mer dat jo wëssen aus anere Fäll, och zu engem gréissere Käschtepunkt komm wier, dee wahrscheinlech méi héich wier, wéi deen ass bei deene puer Fäll, déi elo wäerten optrieden a wou et haaptsächlech drëm geet bei Leit, déi net déck Pensiounen hunn, mä déi ganz kleng Pensiounen hunn, a wou déi Non-cumul-Bestëmmung absolut keng Raison d'être huet.

M. le Président.- Merci dem zoustännege Minister. Domadder wäre mer um Enn vun der Diskussioun a mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6401 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass ugeholl mat 59 Jo-Stëmmen.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6401 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Nancy Arendt), Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Haupert (par M. Jean-Paul Schaaf), Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler (par M. Paul-Henri Meyers), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch (par M. Alex Bodry), MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz (par Mme Claudia Dall'Agnol);

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Carlo Wagner), MM. Fernand Etgen, Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira (par M. Claude Adam), Henri Kox, Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombera, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser;

M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

Um Ordre du jour vun haut de Mëtteg hu mer nach eng Orientéierungsdebatt iwwert d'Wuelbefannen op der Aarbecht. D'Riedezäit ass hei nom Modell 1 festgeluecht, an et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Häre Weber, Bauler, d'Madame Lorsché an den Här Colombera.

Als Éischten héiere mer den Här Lucien Lux als Vertrieder vun der LSAP-Fraktioun, déi dës Debatt ugefrot huet. Här Lux, Dir hutt d'Wuert.

8. Débat d'orientation sur l'amélioration du bien-être au travail

Exposé

M. Lucien Lux *(LSAP)*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, Här Minister, den Hasard wëllt et, dass just um Dag vun haut d'World Federation for Mental Health dësen Dag zum Weltdag vun der psychescher Gesondheet ausgeruff huet.

Ech weess net, ob zu Lëtzebuerg am Rahme vun deem Dag e puer extra Initiativen an Aktivitéite geplangt sinn. Mä wéi gesot, den Hasard wollt et, dass mer haut op dësen Dag hei an der Chamber eis engem Sujet unhuelen, deen net all Dag, net emol all Mount an der Aktualitéit steet, deen eiser Meenung no - an dofir hu mer als Fraktioun deen Débat gefrot - awer eng Wichtegkeet huet, fir eis bewosst ze ginn, dass d'psychesch Gesondheet e ganz wichtegen Aspekt vun der genereller Gesondheet ass an dass d'Aarbechtsplazen an d'Aarbecht beim Schutz viru psychescher Krankheet eng ganz besonnesch Roll spillen an dass domadder och d'Vorbeugung viru psychosoziale Risiken an d'Förderung vun der psychescher Gesondheet eng bedeitend Roll an der Gesondheetspolitik tout court, awer virun allem och an enger Aarbechtskultur, déi an de Jore vun der Kris gelidden huet, spillen an ëmmer méi wichteg sinn.

Sécherlech, héich Aarbechtslosegkeet, méi Angscht an de Betriber, d'Aarbecht ze verléieren, méi Leeschtungsdrock och, méi Rendement, dee muss agefuer ginn, féieren dozou, dass d'Unzuel vun de Facteure vu Stress, vu Burn-out an aneren Entwécklungen ëmmer méi grouss gëtt.

D'Aarbecht als Stressfacteur: Do huet eng OECD-Studie gewisen, dass 70% vun deenen, déi un enger mentaler Krankheet leiden, am Aarbechtsprozess stinn an dass oft doriwwer eraus déi duebel an dräifach Belaaschtungen, zum Beispill bei Fraen, natierlech Facteure sinn, déi hei éischter d'Problemer nach méi grouss maachen.

De Wandel an der Aarbechtswelt vu Risiken - déi soss viru Joren, Jorzéngte virun allem manueller Natur waren, d'Gefor vun deene klasseschen, traditionellen Aarbechtsaccidenter - féiert haut ëmmer méi, an Zäite vun der sesshafter Aarbecht, ëmmer méi zu Problemer an dem Leeschtungsdrock, zu Problemer vun dem Stress, ënner anerem och mat den Aarbechten um Computer, awer och duerch nei Méiglechkeeten, déi sech Betriber a Patronat ginn hunn, wou an de Betriber och d'Kontrollméiglechkeeten ëmmer méi grouss ginn, sou dass deementspriechend och den Drock, d'Gefor virun Depressioune méi grouss sinn.

An Dir kënnt Iech erënneren, dass an Däitschland, zum Beispill bei Lidl - fir et net ze nennen -, dat zum Beispill ee vun de Facteure war, deen an deem Betrib zu gréissere Problemer gefouert huet, duerch Kameraen, déi dee ganzen Dag d'Leit iwwerwaachen, duerch Kameraen, déi d'Méiglechkeet ginn, fir d'Kadenzen, d'Aarbechtsrhythmen zu all Moment kënnen ze kontrolléieren an dann deementspriechend och anzewierken.

Ech mengen, dass mer och an der Entwécklung vun eiser Gesellschaft, vun eiser kapitalistescher Gesellschaft, vun enger fréier méi paternalistescher Aart a Weis, déi nach gegollt huet, wou de Bien-être vun den Aarbechter, vun de schaffende Leit och emol nach eppes gegollt huet, haut an enger méi anonymer Aarbechtswelt ukomm sinn, wou virun allem Aktieninhaber manner iwwerhaapt den Intérêt hunn, fir ze kucken, wéi et dann de Leit an de Betriber geet, an net drun denken, dass, wann et de Leit an de Betriber gutt geet, domat natierlech och hir Motivatioun an deementspriechend och hir Freed un der Aarbecht an domadder och u sech hire Rendement éischter besser ginn. Ech mengen, dat gëtt éischter ëmgekéiert gekuckt, an dofir si Krankmeldungen ëmmer méi, an natierlech och d'Entwécklung vu psychesche Problemer ëmmer méi an d'Luucht gaangen.

Et kéint een hei zu Lëtzebuerg - an ech mengen, de Minister wäert eis herno sécherlech dorobber Äntwerte kënne ginn - vläicht d'Noutwendegkeet gesinn, de Phenomeen och zu Lëtzebuerg nach méi prezis ze studéieren, Aarbechtsaccidenter, Aarbechtskrankheeten, déi mat der Aarbecht ze dinn hunn, méi differenzéiert nach ze analyséieren, fir Grënn ze detektéieren an deementspriechend och Politiken an de Betriber, awer och Politiken an der Gesetzgebung kënnen ze agencéieren.

Um Niveau vun de Sozialpartner, an ech kommen herno op eenzel Saachen zréck, mécht haut virun allem de Centre de formation an der Chambre des Salariés eng gutt Aarbecht fir d'Formatioun vun den Delegéierten, fir d'Leit auszebilden an de Betriber op Stressvorbeugung, op de Kampf géint Mobbingentwécklungen, an ech mengen, dass dat eng gutt Saach ass.

Ech hu fir d'Virbereedung vun dem Débat no Zuele gesicht, fir och wëssenschaftlech ze kucken, wat mer hei zu Lëtzebuerg vun Analyse virleien hunn. Dat ass ganz schwéier.

Et kënnt een op eng ILReS-Etüd vun 2010, wou 40% vun de schaffende Leit, vu Salariéen hei zu Lëtzebuerg gesot hunn, dass se ze vill Stress hunn. All Fënnefte seet an deem Sondage, dass e sech ganz no engem Burn-out spiert an dorënner leit, doduerch dass en net schléift, schlecht schléift oder iwwerhaapt eng Mëssstëmmung huet.

5% - an enger europäescher Etüd awer - soen, 5% vu Lëtzebuerger Salariéen, dass se Antidepressiva huelen. Dovunner soe 14%, dass se dat maachen, fir hir Leeschtung am Betrib kënnen ze erhéijen.

Wann een eis Zuel kuckt an déi vergläicht, da sinn dat bei 5% hei zu Lëtzebuerg, 7% an der Moyenne vun der EU. Dat géif also heeschen, dass dat sech bei eis éischter an engem normalen, awer sécherlech ze héije Pourcentage befënnt.

Eng OECD-Studie seet doriwwer eraus, dass all drëtt Ufro bei enger Invaliderent - all drëtt Ufro an der Tëschenzäit, fir invalid ze ginn! - sech bezitt op eng mental Krankheet. Dat ass eng Entwécklung, déi rasant war an deene leschte Joren an eis deementspriechend och ze denke muss ginn.

D'Zuel vu krankheetsbedéngten Deeg, déi ausfalen an de Betriber, ass zu Lëtzebuerg méi héich wéi an der Europäescher Unioun, an 12% vun de Krankeschäiner betreffen en Ausfall, deen iwwer zéng Deeg geet, géint nëmme 6% an der Europäescher Unioun. An et kann een dervun ausgoen, wéinstens extrapoléieren, wann ee gesäit, dass 15% vun de Laangzäitkrankeschäiner - méi wéi 21 Deeg - op psychesch Krankheeten zréckzeféiere sinn, et kann een also dervun ausgoen, dass Laangzäitkrankmeldungen éischter och mat psychesche Problemer ze dinn hu wéi mat engem gebrachenen Aarm oder mat enger Gripp oder soss eppes.

2009: d'Grënnung vum Observatoire de l'Absentéisme. Ech mengen, et wär nëmmen ze hoffen, dass hei net nëmme repressiv geschafft gëtt, mä dass sech och un d'Ursaache vun zum Beispill Laangzäitkrankeschäiner gemaach gëtt, fir dat genau ze ergrënnen a genau och kënnen ze reagéieren. Ech mengen, dat si bei de Laangzäitkrankmeldungen, wann een dervun ausgeet, dass d'Ursaach oft psychesch Krankheete sinn, sinn dat 50% vun den Ausgabe vun der Gesondheetskeess. Ech mengen, dat weist ongeféier d'Envergure vun der Problematik.

Doriwwer eraus ass et dann de Phenomeen vum Mobbing, op deen ech nach méi prezis ze schwätze wëll kommen. „to mob": upöbelen, ugräifen; dohier kënnt d'Wuert vum Mobbing, an dat spillt leider Gottes an de Betriber ëmmer méi eng grouss Roll.

Och do kann ee sech op eng Rei vun Zuelen hei zu Lëtzebuerg baséieren, keng spezifesch Studien, mä awer aus der Aarbecht, déi ënner anerem a virun allem gemaach gëtt vun der Mobbing A.s.b.l., déi säit Joren an deem Domän do schafft an eng ganz wäertvoll Aarbecht mécht, fir ze verhënneren, dass Mobbing an den Entreprisë stattfënnt, dass en d'Aarbechtsklima belaascht an, wéi gesot, an Zäite vun Drock och ëmmer méi u Bedeitung zouhëlt.

D'Zuele vun der Mobbing A.s.b.l., déi ech an der Virbereedung vun deem Débat hei gesinn hunn - wat interessant war, fir och iwwer Fäll ze schwätzen, prezis Fäll ze schwätzen oder ze kucken, wéi déi Leit dorobber kënne reagéieren an agéieren: 9%, seet d'Mobbing A.s.b.l., aus hiren Zuelen, vun deenen, dat wären 11.400 Fäll vun 380.000 Salariéen zu Lëtzebuerg, sinn Affer vu Mobbing.

Wann een dat kuckt mat den Zuelen, déi generell och an anere Studië genannt ginn, da wär dat eng Zuel, déi plus ou moins an der Moyenne vun deem wär, wat ee bei der OECD, bei der Europäescher Unioun u Chiffere ka fannen.

9% ass een enorme Chiffer, fannen ech. Ech weess net, wéi et lech geet, mä ech fannen dat - 9% oder 10% - en extrem héije Chiffer, deen, an ech hunn dat virdru gesot, an Zäite vun héijer Aarbechtslosegkeet, groussem Drock an de Betriber, grousse Pressiounen, déi stattfannen, sécherlech och net méi kleng gëtt!

52% vun deenen, déi Affer gi vu Mobbing, ginn direkt krankgeschriwwen.

Mobbing-Affer sinn am Schnëtt, och dat opgrond vun de Studien, 37 Deeg an der Moyenne krankgeschriwwen. Fir ze gesinn, wat fir een Ausfall dat och fir d'Ekonomie an deem Moment bedeit a wat dat natierlech och fir Problemer fir déi eenzel Leit bedeit!

Dat gëtt eng Ausgab vun 30,3 Millioune fir d'Krankekeess, ouni den Openthalt an de Spideeler, wann et esou wäit geet. Och dat e Chiffer, deen enorm ass fir dee Phenomeen do!

Am meeschte betraff, och dat Erfahrungen, déi d'Mobbing A.s.b.l. opgrond vun hiren Zuelen am Laf vun de Jore gemaach huet, si virun allem de Gesondheets- a Sozialberäich, öffentlech Entreprisen an de Finanzsecteur. Elo kann een doriwwer analyséieren: Firwat déi Beräicher an net anerer, firwat déi Beräicher méi? Do gëtt et sécherlech eng Rei vun Déngen (veuillez lire: Ursaachen).

Ech mengen, d'öffentlech Entreprisen, do kann een dervun ausgoen, dass d'Mobbingaffer sech éischter mellen, éischter bei eng A.s.b.l. ginn, wéi dat vläicht an anere Secteuren de Fall ass, wéi dat bei der Horesca oder an der Hôtellerie oder esou virun de Fall ass. Et ass och vläicht d'Gewerkschaftspräsenz an deene Secteuren, ech denken un de Gesondheets- a Sozialberäich, wou u sech d'Delegéiert relativ präsent sinn, dass dat éischter dozou féiert, dass d'Leit selbstbewosst och genuch sinn, trotz dem Phenomeen, fir sech ze mellen, fir bei eng Mobbing A.s.b.l. ze goen, fir d'Gespréich ze siche mat Leit, déi kënnen hëllefen, déi jiddefalls kënne weiderginn.

Ech mengen, dass d'Mobbing A.s.b.l. jo virun allem och sech zum Zil gesat huet, fir ze hëllefen, d'Leit op déi richteg Plaz ze kréien, sief dat, wat de gesondheetleche Problem ubelaangt, awer och de Problem an de Relatiounen, déi dat an den Entreprisë bréngt, sief et mam Patron - mä oft ass et jo net de Patron selwer, deen Acteur vum Mobbing ass, et ass oft déi zweet an déi drëtt Rei, déi méi geféierlech ass. Et si Gruppen, déi sech bilden, fir Leit, aus welche Grënn och ëmmer, kënnen ze treffen.

Ech wëll soen, Här Minister, Dir hat jo viru Kuerzem, et ass net laang hier, zwou Wochen, selwer eng Entrevue mat der Mobbing A.s.b.l. Dir hutt lech no baussen zesumme virgestallt, wat gutt war. Ech mengen, dat gëtt och eng Reconnaissance, Är Präsenz, bei där Initiativ fir déi Aarbecht vun der Mobbing A.s.b.l. Wann ee gesäit, dass déi A.s.b.l. do schafft mat annerhallwem Kader Personal, ass dat natierlech ganz wéineg an erlaabt et net, fir déi Aarbecht esou ze maachen, wéi et noutwendeg ass.

Mä ech mengen, mir liewen an deenen Zäite wou mer sinn, an et wär och interessant, dass d'Sozialpartner vläicht selwer kucken, inwieweit dass se an deene Strukturen do méi kënne maachen. D'Chambre des Salariés mécht dat iwwer hire Centre de formation. Mä ech mengen, och hei wär dat sécherlech gutt.

Iwwert d'Fro elo vun dem Mobbingphenomeen an der Detektioun vum Mobbing, der Definitioun vum Begrëff an der Gesetzgebung, mengen ech, wär et gutt, Här Minister - Dir sidd amgaangen, de Projet iwwert d'Matbestëmmung, iwwert d'Cogestioun, iwwert d'Aarbecht vun den Delegatiounen ze finaliséieren -, och hei wär et gutt, nach eng Kéier, ier de Projet finaliséiert gëtt, ze kucken, inwieweit dass an den Aarbechten, an de Prärogative vun den Delegéierten de Phenomeen vun dem Mobbing, de Phenomeen vun de psychesche Krankheeten an deem Projet de loi och kéint en Niderschlag fannen, fir do den Delegéierte Méiglechkeeten ze ginn, och an deene Beräicher aktiv ze ginn, vläicht net ëmmer eng Obligation de résultat ze hunn, mä au moins eng Obligation d'initiative kënnen ze hunn, fir esou Phenomeener opzegräifen a se am Betrib deementspriechend och ze attackéieren, wann dat noutwendeg ass.

Wat de Problem vun der Gesetzeslag hei zu Lëtzebuerg ubelaangt, an ech mengen, dat ass jo och e wesentleche Punkt vun deem, wat mer haut de Mëtteg vläicht erauszezéien hunn aus där Orientéierung, déi mer mat der Regierung an deem Phenomeen hei wëlle ginn, ass natierlech ëmmer d'Fro gewiescht an all deene Joren: Ass et noutwendeg, eng gesetzlech Grondlag dem Phenomeen Mobbing ze ginn, jo oder neen?

Ech hunn an enger Studie vun dem European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks 2009 gesinn, dass déi Studie zur Konklusioun kënnt, dass Entreprisen, dass Betriber an de Beräicher vum Aarbechtsschutz eréischt da richteg aktiv ginn, wann et gesetzlech Virgabe gëtt.

All Initiativen, déi op sozialpartnerschaftlechen Accorde baséiert hunn, déi hunn zwar zur Sensibiliséierung vläicht gefouert, d'Informatiounscampagnen. De Problem ass e bëssen esou ronderëm belauert ginn, ouni dass awer - duerch de Fait, dass Sanktioune feelen - wierklech e konkreten Agrëff géint de Phenomeen konnt stattfannen.